

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Právnická fakulta

Terezie Uhlířová

Oprávnění obecní policie v době pandemie COVID-19

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Monika Horáková Ph.D.

OLOMOUC 2024

Na tomto místě bych chtěla poděkovat paní JUDr. Monice Horákové Ph.D. za vstřícnost a čas, který mi věnovala při vedení mé bakalářské práce a za pomoc při nelehkém úkolu výběru tématu práce.

Prohlašuji, že tuto bakalářskou práci na téma „**Oprávnění obecní policie v době pandemie Covid-19**“ jsem vypracovala samostatně. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v seznamu použité literatury. Současně vyslovuji svůj souhlas se zpřístupněním mé práce a jejích částí pro další studijní účely na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

V Olomouci dne 28. února 2009

.....

Obsah

Úvod	6
I. Teoretická část	
1. Obecní policie	8
1.1 Postavení obecní policie v českém právním řádu	9
1.2 Úkoly Obecní policie	10
1.2.1 Povinnosti strážníků obecní policie	13
1.2.2 Oprávnění strážníků obecní policie	14
2. Specifika právní úpravy v období COVID-19	19
2.1. Časová osa	21
2.2. Právní úprava v době pandemie k obecní policii	21
2.3. Stanoviska ministerstva vnitra k postupu strážníků obecní policie v době pandemie COVID-19	27
II. Praktická část	
3. Dotazníkové šetření a vyhodnocení	30
Závěr	35

Seznam zkratek

PČR	Policie České republiky
OP	Obecní policie
ČR	Česká republika
ZOP	zákon o obecní policii
FO	fyzická osoba
PO	právnícká osoba
KHS	Krajská hygienická stanice

I. Teoretická část

Úvod

Rozhodla jsem se věnovat ve své bakalářské práci tématu povinností a oprávnění obecní policie v době pandemie COVID-19. Mým cílem je se tématu věnovat z hlediska zákonných úprav a změn v době pandemie ve vztahu k obecní policii. Téma jsem si vybrala z mnoha důvodů. Jedním z nich je stabilita právní úpravy, jež představuje obecní policie, která je v našem právním státě posledních takřka 30 let a současně i aktuálnost tématu spojená s pojmem COVID-19.

Institut obecní policie je právně zakotven už od roku 1992, kdy vešel v účinnost zákon o obecní policii a zároveň proběhla i novelizace zákona o obcích. V první části práce charakterizují obecní policii ze zákonného aspektu.

Naopak COVID-19 či coronavirus nebo také covid pandemie se svým oficiálně uznaným názvem SARS-CoV-2 vnikl do právní úpravy jako reakce na aktuální, neočekávaný stav. Pandemie COVID-19 nastala začátkem roku 2020, kdy toto období do právní sféry přineslo spoustu nově přijatých zákonů, nařízení, usnesení apod.

I přestože se mnohým může zdát institut obecní policie a pandemie COVID-19 jako dva odlišné pojmy, moje práce bude dokládat synergii těchto pojmů. Na období pandemie nepůsobil pouze zákonodárce formou přijetí zákonů, ale i vláda svými usneseními, krizovými opatřeními, ministerstva mimořádnými opatřeními a stanovisky k postupu strážníků. Celostátní krizový stav měl za následek úpravu volného pohybu osob, nošení ochrany dýchacích cest, otevírací doby, možnosti se shromažďovat, omezení pohybu z jiného okresu do okresu a celkově cestování ze země a do země, testování, karantény a mnoho dalšího.

V době pandemie vznikl pandemický zákon, který strážníkům rozšířil pravomoc řešit přestupky příkazem na místě. Strážníci nová oprávnění zařadila do svých základních úkolů daných zákonem o obecní policii. Využití strážníků jako nástroj kontroly opatření se ukázalo efektivní.

Cílem bakalářské práce je „charakteristika obecní policie“, „představení právní úpravy COVIDu-19 ve vztahu k obecní policii“ a otázka „významnosti obecní policie v době pandemie“. Předpokládám, že úloha strážníků obecní policie v době pandemie COVID-19 byla podstatná. Pro naplnění cíle jsem si stanovila výzkumné otázky: Je právní úprava oprávnění a povinností strážníků obecní policie dostatečná? Jaký právní dopad měla pandemie COVID-19 na obecní policii?

V této práci interpretuji právní předpisy související s daným tématem. Základem právní úpravy ustanovující obecní policii je zákon ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění

pozdějších předpisů. Dále použiji judikaturu a odbornou literaturu. Budu čerpat především z komentáře k zákonu o obecní policii od pana Vetešníka a z jeho monografie Obecní policie, dále z monografie Správní právo, zvláštní část od paní Skulové. Pro popis a porozumění budu používat především deskriptivní a induktivní metodu a okrajově metodu komparativní pro srovnání dřívější a nynější právní úpravy.

Bakalářskou práci jsem rozdělila do teoretické a praktické části, dále do 3 kapitol, které obsahují příslušné podkapitoly. První z nich se zabývá obecným popisem obecní policie a jejím umístěním v českém právním řádu. Dále stanovuje její vznik, organizaci a uspořádání. Jako podkapitoly jsem zvolila úkoly obecní policie, oprávnění a povinnosti strážníků obecní policie. Ve druhé kapitole objasňuji pojem COVID-19, chronologicky vystihuji dobu, tak jak zákonná úprava časově postupovala, nakonec představím dva podstatné zákony přijaté za doby pandemie. Jako nástroj vytvořím časovou osu. Interpretuji několik usnesení vlády a jiných podzákonných právních předpisů, které v tomto období nabyly účinnosti. Právě v této kapitole nalezneme úlohu strážníků v době pandemie a představení nových oprávnění. Třetí kapitola se zabývá dotazníkovým šetřením společně s jeho vyhodnocením. V závěru zodpovím na výzkumné otázky a potvrdím či vyvrátím hypotézu mé práce.

Bakalářská práce byla zpracována ke dni 1.1.2024.

1. Obecní policie

Obecní policie je orgánem obce, který je zřízen a popřípadě také zrušen zastupitelstvem obce formou obecně závazné vyhlášky.¹ Tento orgán je upraven zákonem České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii ze dne 6. prosince 1991 (dále jen „ZOP“). Jejím hlavním úkolem je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Působnost obecní policie se dělí na místní a věcnou, nikoli na osobní. Věcná určuje úkoly, které je obecní policie oprávněna řešit, místní určuje území, kde k úkonu dojde. Osobní působnost stanovena není z důvodu, že obecní policie postupuje shodně vůči všem občanům ČR, občanům jiných států a osobám bez státní příslušnosti.² Obecní policii řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem. Obecní policie je z materiálního a finančního hlediska zabezpečována z prostředků obce, je tedy plně podřízena obci. Zároveň obec nese plnou odpovědnost za činnost obecní policie.³ Pokud město, statutární město nebo i hlavní město Praha či městys zřídí obecní policii, jde o policii městskou. Pravomoci, kompetence i oprávnění má městská i obecní policie zcela shodně, opravdu jediný rozdíl je v pojmenování. Obecní policie je složena z čekatele, strážníka a dalších zaměstnanců zařazených mezi obecní policii. Čekatel i strážník je ve vztahu pracovněprávním, zatímco příslušník Policie ČR ve vztahu služebním. Obecní policie totiž není součástí státně bezpečnostního aparátu, ale je speciální ozbrojenou bezpečnostní složkou obce.⁴ Rozdíl mezi čekatelem a strážníkem je podstatný. Obě tyto osoby splňují podmínky bezúhonnosti, spolehlivosti, dosažení věku 21 let, zdravotní způsobilosti a dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou. Strážník je osoba, která splňuje všechny taxativně dané zákonné předpoklady, již zmíněné. Ostatní osoby jsou ty, které dosud nesložily zkoušku a nemají tak platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, jako je tomu u strážníka. Jednodušeji řečeno, čekatel je osoba, která je teprve ve fázi výcviku nebo školení, zatímco strážník splnil všechny podmínky pro výkon povolání strážníka. Mezi další rozdíl patří skutečnost, že čekatel ani další zaměstnanci zařazení k obecní policii nemohou vykonávat oprávnění strážníka a nemohou prokazovat příslušnost k obecní policii. Prokázání příslušnosti zahrnuje stejnokroj s odznakem, identifikačním číslem a názvem obce, průkazem obecní policie a ústním prohlášením „obecní policie“.

¹ §84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, §1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

² VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: A. Čeněk 2013. s. 95

³ VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o obecní policii: komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 46

⁴ SKULOVÁ, Soňa a kol. Správní právo, zvláštní část. 6. doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. s. 100

Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a současně plní další úkoly, pokud tak stanoví ZOP nebo zvláštní zákon. Působnost tedy není zcela stanovena pouze zákonem o obecní policii, ale je zde i prostor pro přijetí dalších kompetencí tzv. zvláštními zákony. Je tomu tak například ve vztahu k zákonu o silničním provozu.⁵

Obecní policie jako taková je zmíněna i v zákoně o obcích, kde v § 35a nám zákonodárce definuje možnost obce zřídit si obecní policii. Toto ustanovení ukládá možnost zřídit obecní policii, nikoliv povinnost. Další variantou je uzavření veřejnoprávní smlouvy.⁶ Obec nebo více obcí v témže kraji, které si nezřídily obecní policii mají možnost uzavřít smlouvu s obcí, která obecní policii má. Smlouva má za následek rozšíření působnosti obecní policie na obce, které jsou stranami smlouvy. V zákoně je upraven povinný obsah smlouvy a podmínka souhlasu krajského úřadu s jejím zavedením. Nepatrně odlišným institutem je veřejnoprávní smlouva pro krizový stav.⁷ Ukládá oprávnění starostovi uzavřít smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků. Tato varianta je pro nouzový stav, stav ohrožení státu a jiné krizové stavy o něco flexibilnější. Oproti základní koordinační veřejnoprávní smlouvě nepotřebuje souhlas krajského úřadu podávaný ve správním řízení. Současně není uzavření smlouvy omezeno na území shodného vyššího územního samosprávného celku.⁸

V České republice je 6249 obcí.⁹ Obcí, které mají zřízenou obecní policii je ale pouhých 390.¹⁰ I přes zdánlivě nízká čísla obecní policie působí na více jak 50% České republiky. Jedním z důvodů je, že právní pojem obec v sobě zahrnuje i města. Dalším důvodem je možnost uzavření veřejnoprávních smluv, kdy takto smluvených obcí je cca 400.

1.1 Postavení obecní policie v českém právním řádu

Právní úprava týkající se obecní policie je celkem široká. Pramen s nejvyšší právní silou, Ústava, přesněji pak ustanovení v hlavě sedmé nesoucí název územní samospráva, zakotvuje samosprávu územních samosprávných celků. Mezi samosprávnou činnost řadíme i zřizování a

⁵ zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

⁶ §3a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁷ §3b zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁸ VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 95

⁹ Český statistický úřad. Území [online]. Pdf, [cit. 31. prosince 2023]. Dostupné na <https://www.czso.cz/documents/10180/23193150/01_uzemi.pdf/626d3af7-816f-4211-ad56-27d411b20440?version=1.0>.

¹⁰ Ministerstvo vnitra. Abecední přehled obcí, městysů a měst, které zřídily obecní (městskou) policii [online]. Pdf, 31. prosince 2023 [cit. 16. ledna 2024]. Dostupné na <file:///C:/Users/uhlir/Downloads/Abecedni_prehled_obci_mestysu_a_mest_ktere_zridily_OP_k_31-12-2023_-_20231221.pdf>.

řízení obecní policie.¹¹ Jako další pramen práva je ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, který upravuje povinnost určitých subjektů podílet se na zajišťování bezpečnosti ČR.¹² Mezi tyto subjekty řadíme i obecní policii. Nesmíme opomenout ani Listinu základních práv a svobod, v níž je stanoveno omezení práv určitým subjektům. V našem případě jde o omezení práva na stávku u osob v povoláních, která jsou bezprostředně nezbytná pro ochranu života a zdraví.¹³

Nižší právní sílu má zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, je ale nejdůležitějším právním předpisem ustanovující obecní policii. Zakotvuje obecní policii jako orgán, jeho postavení, povinnosti, oprávnění a pravomoci. Další pramen práva je zákon o obcích, ukládající možnost obce zřídit obecní policii.¹⁴ Mezi prováděcí právní předpisy zahrnujeme vyhlášku o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka a vyhlášku, která provádí zákon o obecní policii.¹⁵ Ze soukromoprávních předpisů je zásadní zákoník práce, upravující pracovní poměr strážníka.¹⁶ Při výkonu se strážníci řídí nejčastěji zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, spolu s dalšími zvláštními zákony.¹⁷

1.2 Úkoly Obecní policie

Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle ZOP nebo zvláštního zákona:

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- d) se podílí v rozsahu stanoveném ZOP nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených ZOP nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- f) se podílí na prevenci kriminality v obci,

¹¹ hlava sedmá ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹² článek 3, ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹³ článek 44 usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ §35a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, vyhláška č. 418/2008 Sb., která provádí zákon o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- h) odhaluje přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.¹⁸

Veřejný pořádek je neurčitý právní pojem. Lze říci, že jde o ochranu pravidel chování obsažených jak v právních normách, tak i pravidel chování výslovně v nich neformulovaných. Tato neformalizovaná pravidla chování jsou právně závazná pouze v mezích právní normy, která obsahuje výslovně termín „veřejný pořádek.“¹⁹ Pojem veřejný pořádek je i základním znakem skutkové podstaty přestupků proti veřejnému pořádku.²⁰ Doplnění slov „místních záležitostí“ nám vymezí působnost zabezpečování na území dané obce, a to ve veřejném zájmu.

Pojmem úkol se v tomto smyslu rozumí činnost, souhrn úkolů nebo operací. Úkolem Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti.²¹ Obecní policie spolupracuje a podporuje činnost policistů.²² Zde tedy strážník působí spíše jako podpůrná složka, kdy k ochraně bezpečnosti osob a majetku pouze přispívá v případě zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Strážník tento úkol vykonává jak konkrétními oprávněními vůči konkrétním osobám, tak i preventivní přítomností na místech veřejně přístupných. Preventivně-ochranná činnost obecní policie převažuje nad represivní činností.²³ S tímto úkolem souvisí i ustanovení ze zákona o obcích „majetek obce musí být chráněn, využíván účelně a hospodárně“, které napomáhá plnit i obecní policie.²⁴ Bezpečnost je zde chápána jako „stav klidu, za něhož nehrozí nebezpečí“.²⁵

I pojem občanské soužití je právně nedefinovaný. Lze ho vymezit jako souhrn pravidel chování, jejichž zachování je podle obecného názoru a přesvědčení nezbytnou podmínkou klidného a spořádaného soužití občanů v daném místě, čase a situaci. Zákon o přestupcích nám vymezuje, které jednání vybočuje z přípustných mezí a tím naplňuje skutkovou podstatu spáchání přestupku proti občanskému soužití.²⁶ Smyslem je působit jako prevence při dodržování obecných pravidel občanského soužití. Podstatu přestupku na úseku občanského

¹⁸ §2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ SKULOVÁ, Soňa a kol. Správní právo, zvláštní část. 6. doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. s. 69

²⁰ §47 a §48 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

²¹ §2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

²² §1 odstavce 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 97

²³ VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o obecní policii: komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 58

²⁴ §38 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

²⁵ VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 97

²⁶ §49 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

soužití může naplnit například jednání, kterého se dopustí ten, kdo jinému ublíží na cti, tím že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí či úmyslně naruší občanské soužití.²⁷

Dalším úkolem strážníků obecní policie je dohled nad normotvorbou územních samosprávných celků, jež je účinným nástrojem kontroly nad akty obce. Normotvorná činnost obcí je zakotvena v Ústavě, a to jak v rámci přenesené působnosti, tak i té samostatné.²⁸

Zvláštními zákony v případě dohledu nad plynulostí a bezpečností provozu na pozemních komunikacích jsou především zákon o silničním provozu a zákon o silniční dopravě.²⁹

Z hlediska veřejného pořádku nese primární odpovědnost obec, a ne Policie ČR. I zde nalezneme provázanost se zákonem o některých přestupcích, kde v §5 jsou vymezeny přestupky proti veřejnému pořádku.³⁰

V případě prevence před kriminalitou bych ráda zmínila, že obecní policie je jedním z mnoha orgánů podílejících se na prevenci kriminality, například vedle PČR, soudů, církví. Je orgánem působícím preventivně na obecní úrovni.

Dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích spadá do zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku. I tento úkol strážníci plní v rámci své pochůzkové činnosti.

Odhalování přestupků je v tomto případě omezeno na ty, které spadají do působnosti obce. Důvodem je zamezení příliš velkého okruhu případů, kdy by strážník přestupek mohl odhalit a zároveň projednat. Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.³¹ Vazba na zákon o některých přestupcích a zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich je zde neopomenutelná.³²

Posledním úkolem je zároveň povinnost obecní policie poskytovat údaje ministerstvu vnitra na jejich žádost.³³

²⁷ §7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ článek 79, odst. 3 a článek 104 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů

²⁹ zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů

³⁰ §5 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

³¹ §5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

³² zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

³³ §27 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

1.2.2 Povinnosti strážníků obecní policie

V rámci úkolů ustanovených ZOP strážníci disponují oprávněními vůči osobám, ale zároveň mají i povinnosti. Povinnosti strážníka lze rozdělit do několika skupin. První skupinou jsou povinnosti při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie. A to povinnost dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a zároveň nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma.³⁴ V případě zásahu do jejich práv a svobod nepřipustit, aby zásah překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem. Strážník požívá stejných práv a svobod jako občané, a proto je nutné, aby tyto svobody a práva strážník při své činnosti chránil. Samozřejmostí je zajištění právní jistoty a legality.

V případě, kdy strážník provádí zákrok nebo úkon, kterým zasahuje do práv a svobod, je povinností strážníka poučit tyto osoby, pokud to povaha a okolnosti zákroku či úkonu dovolují.³⁵ V opačném případě je poučí okamžitě, jakmile to okolnosti dovolí. Příkladem poučení osoby strážníkem je poučení o možnosti odepřít vysvětlení.³⁶

A poslední povinností je poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností podle ZOP nebo zvláštního zákona každému, kdo o ni požádá.³⁷ Tato povinnost má ale i své negativní vymezení, kdy například strážník není povinen provést úkon, jestliže k jeho provedení nebyl odborně vyškolen ani vycvičen nebo také pokud je pod vlivem léků snižujících schopnost jeho jednání.³⁸

Při výkonu činnosti strážníka, ať už jde o úkon či zákrok, strážník vystupuje jako veřejný činitel. U objasnění pojmu úkon ho definujeme jako činnost méně aktivně zasahující do práv a svobod osob, zatímco zákrok vykazuje intenzivnější zásah do práv a svobod. Dobrým příkladem a často využívaným je úkon „výzva k vydání věci“ a zákrok „odejmutí věci po předchozí marné výzvě“.³⁹

Obecně je strážník povinen v mezích zákona provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, v případě, kdy je páčán trestný čin, přestupek nebo pokud je na místě důvodné podezření z jejich páčání, a to v pracovní době. Mimo pracovní dobu to lze v případě, kdy je

³⁴ §6 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 107, ŠEBESTA, Patrik. Zákon o obecní policii: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2018. s. 139

³⁵ §6 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

³⁶ §11 odst. 6 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

³⁷ §6 odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

³⁸ §8 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

³⁹ VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o obecní policii: komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 139

bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek. Provedení zákroku s sebou nese povinnost použít odpovídající výzvu. Přitom je každý povinen uposlechnout tuto výzvu.⁴⁰

1.2.1 Oprávnění strážníků obecní policie

A jako poslední základní a neoddělitelná část institutu obecní policie je oprávnění strážníků. Strážník má postavení úřední osoby, k tomu zákonem dané povinnosti a úkoly, které má plnit a jako nástroj k jejich vynucení pravomoci. Všechny tyto části tvoří obecní policii jako ucelený orgán obce. Zaručuje tak postavení speciální ozbrojené bezpečnostní složky obce.⁴¹

Mezi oprávnění strážníka patří požadovat vysvětlení, prokázání totožnosti, požadovat od každého věcnou a osobní pomoc, oprávnění předvést osobu, vyzvat osobu k vydání zbraně a oprávnění zbraň odebrat, zakázat vstup na určená místa, otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor, vyzvat osobu k vydání věci a oprávnění věc odejmout, oprávnění ke vstupu, další oprávnění jsou na úseku dopravy a jako poslední je použití donucovacích prostředků, psa nebo služební zbraně, oprávnění pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných nebo tytéž záznamy o průběhu zákroku či úkonu.

Jako první oprávnění je oprávnění požadovat vysvětlení, a to od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci. Dále je oprávněn vyzvat tuto osobu, aby se dostavila v určený čas na určené místo k sepsání zápisu o podání vysvětlení a také ji vyzvat k předložení dokladů nebo jiných dokumentů nutných ke zjištění skutečností. Výzvu je osoba povinna uposlechnout. Pokud osoba nevyhoví výzvě či žádosti strážníka bez dostatečné omluvy nebo bez závažného důvodu, může být předvedena.⁴² Oprávnění vykazuje spojitost s odhalováním přestupků jako jedním z úkolů obecní policie.

Druhé oprávnění strážníka je možnost vyžadovat poskytnutí údajů z informačních systémů v rozsahu nezbytném k plnění svých úkolů.⁴³ Jde o informační systémy policie, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, obecních úřadů a Rejstříku trestů. Jde například o informace o hledaných a pohřešovaných osobách, totožnosti občana, evidence přestupků. Dále je výčet rozšířen o orgány veřejné moci, kdy se jedná o informace o spáchaných

⁴⁰ §7 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, ŠEBESTA, Patrik. Zákon o obecní policii: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2018. s. 150, Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. června 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97

⁴¹ SKULOVÁ, Soňa a kol. Správní právo, zvláštní část. Brno: Masarykova univerzita, 2005. s. 97

⁴² §11 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ §11a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 194

přestupcích z jiných evidencí.⁴⁴ Aby strážník měl možnost odhalit přestupek nebo přestupek dokonce vyřešit příkazem na místě, je nutné, aby mu jiné veřejné orgány poskytly informace k tomu potřebné.

Mezi další oprávnění patří požadovat prokázání totožnosti.⁴⁵ Jde o zjištění základních identifikačních osobních údajů, mezi které zahrnujeme jméno, příjmení, datum narození, rodné číslo a adresu místa trvalého pobytu či bydliště. Toto vyžádání je strážník oprávněn učinit vůči osobě, se kterou provádí úkon k plnění úkolů obecní policie, která je podezřelá ze spáchání trestného činu nebo přestupku, od níž bude potřeba požadovat vysvětlení podle výše uvedeného oprávnění, odpovídající popisu osoby hledané či pohřešované, oznamující podezření ze spáchání trestného činu či přestupku a v posledním případě na žádost osoby, která má právní zájem na zjištění totožnosti a s tím i totožnost osoby žádající.⁴⁶ Osoba je povinna výzvě vyhovět. Zjištění totožnosti pro strážníka neznamena jen identifikaci osoby, ale údaje slouží i pro následné úkony, jako například při uložení pokuty příkazem na místě. Nejčastějším prostředkem je občanský průkaz či cestovní pas. V prvních případech, kdy strážník má oprávnění zjistit totožnost osob jsou pochopitelné z hlediska jeho úkolů, v případě zjištění totožnosti osoby na žádost jiné osoby, která má na zjištění právní zájem, je dle mého názoru hůře představitelná skutečnost, kdy k tomuto případu dojde. Velice jasnou ukázkou je situace, kdy revizor dopravního podniku má zájem na zjištění totožnosti osoby, která cestuje ve veřejném dopravním prostředku bez platné jízdenky či cestovního průkazu.

Se splněním konkrétního úkolu obecní policie je spojena možnost strážníka požadovat od každého věcnou a osobní pomoc.⁴⁷ Ten, kdo byl o pomoc požádán je povinen ji poskytnout bez zbytečného odkladu.⁴⁸ Je stanovena i možnost, kdy tak učinit osoba nemusí, a to v případě, pokud by bránila osobě státem uznaná či zákonná povinnost mlčenlivosti nebo plnění jiné zákonné povinnosti. I v případě, pokud by sebe nebo osobu blízkou vystavila vážnému ohrožení. Stejně jako je strážník povinen poskytnout pomoc v rámci svých oprávnění a povinností každému, kdo o ni požádá, se tato metodika obrátila i ve prospěch strážníka. Důvodnost využití slovního spojení „od každého“ má své opodstatnění, nejde jen o občany jako

⁴⁴ Stanovisko č. 3/2006: Dálkový (elektronický) přístup obecní policie k osobním údajům z informačního systému evidence obyvatel, registru silničních vozidel a registru řidičů. Věstník Úřadu pro ochranu osobních údajů, roč. 28.06.2006, č. 41.

⁴⁵ §12 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 12. června 2017, sp. zn. 48 A 68/2016-84, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. ledna 2021, sp. zn. 18 A 12/2020-44

⁴⁷ §12a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁸ Odpovědnost za újmu osobě poskytující pomoc veřejné moci (s důrazem na ozbrojené síly). Časopis pro právní vědu a praxi, roč. 2020, č. 2, s. 19.

takové, ale i o orgány, například od policisty nebo dokonce od obce. Spadají sem jak fyzické osoby, tak i právnické.

Další oprávnění strážníka představuje předvedení osoby.⁴⁹ Jednou z variant předvedení osoby navazuje na prokázání totožnosti, kdy tato osoba odmítne výzvu strážníka tak učinit nebo i přes poskytnutí nezbytné součinnosti nemůže prokázat svou totožnost. Současně absentuje možnost totožnost zjistit provedením úkonu na místě. Strážník může také osobu předvést na policii, pokud po prokázání totožnosti zjistí, že jde o osobu hledanou či pohřešovanou. Jako další možnost přichází, pokud osoba přes opětovnou výzvu strážníka pokračuje v jednání narušující veřejný pořádek nebo ohrožující život nebo zdraví jiných osob anebo své vlastní nebo majetek a nelze jí jiným způsobem v takovém jednání zabránit. Důležité je kumulativní splnění všech podmínek. Strážník je oprávněn též předvést osobu na žádost příslušného orgánu obce podle zvláštních předpisů.⁵⁰

Další je oprávnění vyzvat osobu k vydání zbraně a oprávnění zbraň odebrat.⁵¹ Strážník je tak oprávněn, je-li to nezbytné v zájmu ochrany veřejného pořádku, života a zdraví osob nebo majetku a současně hrozí, že zbraň může být užitá k násilí či pohrůzce násilím. Pokud osoba neuposlechla výzvy strážníka, strážník má právo se přesvědčit, zda osoba u sebe zbraň nemá a pokud má, odebrat ji. Přesvědčit se o tom, zda osoba zbraň má strážník může také u osob předvedených, omezených na svobodě nebo u těch, proti kterým směřuje zákrok z důvodu agresivního chování, pokud zbraň osoba má, odebrat ji. Přitom je důležité vědět, že zbraní se rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.⁵² Příkladem uvedu kámen, ocelovou tyč, střelnou i sečnou zbraň.

A jako další je oprávnění zakázat vstup na určená místa.⁵³ Strážník přikáže každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na určená místa nebo se na nich nezdržoval nebo po dobu nezbytně nutnou setrval na určeném místě, pokud je ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek a vyžaduje-li to plnění úkolů obecní policie. Každý je povinen příkazu uposlechnout. Půjde o situace, kdy osoba nekoná nic protizákonného či nenaplnuje podstatu přestupku, ale strážník například požaduje, aby osoba setrvala na místě.

⁴⁹ §13 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, MINISTERTSVO VNITRA. Stanovisko ministerstva vnitra k oprávnění strážníka předvést osobu [online]. mver.cz [cit. 7. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/npo/soubor/stanovisko-k-opravneni-straznika-predvest-osobu.aspx>>.

⁵⁰ §60 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, PRÁVNÍ PROSTOR. Předvedení pro neuposlechnutí výzvy [online]. pravni prostor.cz, 25. března 2018 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.pravni prostor.cz/judikatura/trestni-pravo/predvedeni-pro-neuposlechnuti-vyzvy>>., Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. říjen 2017, sp. zn. 1 As 196/2017.

⁵¹ §14 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁵² §118 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁵³ §15 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Mezi další oprávnění patří otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor.⁵⁴ V případě, kdy má strážník důvodnou obavu, že je ohrožen život nebo zdraví osoby anebo hrozí-li větší škoda na majetku, má oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor, vstoupit do něho a provést v souladu se ZOP zákroky, úkony či jiná opatření k odvrácení bezprostředního nebezpečí. Toto oprávnění je z pohledu, že obecní policie dohlíží na veřejné prostranství lehce odkloněna. Využije se především v situacích, kdy je například riziko výbuchu, požáru nebo také třeba úniku vody. I zde musí být kumulativně splněny podmínky důvodné obavy a ohrožení života či zdraví osoby.⁵⁵

Další je oprávnění vyzvat osobu k vydání věci a oprávnění věc odejmout.⁵⁶ Je tomu tak v případě, kdy má strážník za to, že v řízení o přestupku může být uloženo propadnutí věci nebo může být věc zabráná anebo jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.⁵⁷ Neuposlechnutí výzvy strážníka má za následek odejmutí věci.

A jako další je oprávnění ke vstupu.⁵⁸ Vztahuje se na vstup do živnostenské provozovny, herny, kasina a další prostory, kde jsou provozovány hazardní hry, a to v prodejní či provozní době do všech prostor určených pro zákazníky. I po skončení provozní či prodejní doby strážník může tak učinit, pokud je to nezbytné k zajištění veřejného pořádku nebo pokud má důvodné podezření, že se her účastní osoba mladší osmnácti let nebo jí jsou podávány alkoholické nápoje či tabákové výrobky. Nelze-li takto učinit, je strážník oprávněn si tyto prostory otevřít nebo si jiným způsobem zjednat přístup i za použití síly.

Mezi další oprávnění na úseku dopravy zahrnuje ZOP použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, zabezpečení dopravy osob do zdravotnického zařízení či do protialkoholní nebo protitoxikomanické záchytné stanice, uhrazení nedoplatku na místě, zadržení tabulek státní poznávací značky a zabránění v jízdě motorového vozidla.⁵⁹

A jako posední skupinou oprávnění jsou oprávnění k pořizování zvukových, obrazových či jiných záznamů z míst veřejně přístupných či záznamy o průběhu úkonu nebo zákroku, oprávnění použít donucovací prostředky, služební zbraň nebo psa.⁶⁰

⁵⁴ § 16 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ rozsudek Krajského soudu v Praze, ze dne 11. října 2018, sp. zn. 45 A 15/2016-88

⁵⁶ § 17 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ § 48 a § 53 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, MINISTERTSVO VNITRA. Stanovisko ministerstva vnitra k oprávnění strážníka odejmout věc [online]. mvcz.cz [cit. 7. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcz.cz/soubor/stanovisko-k-opravneni-straznika-odejmout-vec.aspx>>.

⁵⁸ § 17c zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 148

⁵⁹ § 17a, § 17b, § 17d, § 17e zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁰ § 18-23 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Strážníci v souvislosti s odhalováním přestupku, který je dle ZOP a zvláštního zákona OP oprávněna projednat příkazem na místě, může vyžadovat výpis z evidence Rejstříku trestů, provedení orientačního vyšetření, odborného lékařského vyšetření na zjištění alkoholu či jiné návykové látky nebo jiné odborné vyjádření.⁶¹ Přestupky, které mohou strážníci projednávat v příkazovém řízení jsou přestupky, jejichž projednání je v působnosti obce, přestupky proti občanskému soužití, pokud nebyly spáchány porušením zákona o silničním provozu, přestupky proti pořádku ve státní správě spáchané neoprávněným stáním vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání pouze za určitých podmínek. Strážník může příkazem na místě uložit pokutu, pokud nestačí domluva, za splnění podmínek, že obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku.⁶²

Obecní policie nepůsobí jako správní orgán, proto ve věcech přestupků správní řízení neprovádí. Současně strážníci pouze oznamují, pokud vznikne důvodné podezření ze spáchání trestného činu, přestupku nebo jiného správního deliktu, jehož objasnění přísluší PČR, tuto skutečnost příslušnému správnímu orgánu, který je oprávněn ve věci rozhodnout.⁶³

⁶¹ §24c zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁶² §91 odst. 2 písm. e) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

⁶³ §73 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

2. Specifika právní úpravy v období pandemie COVID-19

První zmínky o COVIDu-19 přišly z Číny již v prosinci roku 2019. Dle oficiálních stránek Evropské rady a rady EU se tak zcela nový typ koronaviru začal šířit dál do světa.⁶⁴ Později Světová zdravotnická organizace (WHO) oficiálně uznala nový typ koronaviru jako SARS-CoV-2 a onemocnění si tak napříč všemi státy neslo název COVID-19 (celým názvem coronavirus disease 2019).⁶⁵ Pokud se budeme věnovat celému světu, jak jsem již zmínila, první stopy nemoci vypukly ve Wu-chanu, o pár dní později ve Francii. WHO vyhlásila globální stav nouze, v lednu 2020 registrovalo 21 zemí nákazu, v březnu poté už 64 a to včetně ČR. COVID-19 zasáhl zcela Evropu, velkou část Asie, Afriky, Jižní i Severní Ameriky nakonec i Austrálii.

COVID-19 je vysoce infekční onemocnění s lehkým i vážným průběhem, který může končit i smrtí. Má své klinické příznaky a specifické možnosti přenosu, inkubační dobu a mutace.⁶⁶ Diagnostika viru v těle se provádí pomocí antigenních a PCR testů a jako obrana existuje vakcinace.⁶⁷

První zmínky COVIDu-19 v ČR byly potvrzeny testováním 1. března 2020. Pandemie měla vliv na školství, energetiku, hospodářství, sociální oblast, obranu i bezpečnost a mnoho

⁶⁴ Evropská rada a Rada EU. Časová osa – opatření Rady týkající se onemocnění COVID-19 [online]. Consilium.europa.eu, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/coronavirus/timeline/>>.

⁶⁵ WHO. Onemocnění novým koronavirem SARS-CoV-2 (dříve 2019-nCoV), pojmenováno jako "COVID-19" (coronavirus disease 2019) [online]. Who.int, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <[https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-corona-virus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-\(covid-19\)-and-the-virus-that-causes-it](https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-corona-virus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-(covid-19)-and-the-virus-that-causes-it)>.

⁶⁶ Státní zdravotní ústav. Aktualizované základní informace o onemocnění novým koronavirem – COVID-19 (coronavirus disease 2019) [online]. Archiv.szu.cz, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <https://archiv.szu.cz/uploads/Epidemiologie/Coronavirus/Zakladni_info/2020_08_07_Covid_19_zakladni_info.pdf>., KEISLER, Ivo a kol. Covid-19: Přijátá opatření a náhrada újmy. Wolters Kluwer, 2020. s. 3, COVID-19 má své klinické příznaky a těmi jsou horečka, kašel, dušnost, bolesti svalů, únava, ztráta čichu a chuti, u vážných případů i zánět plic, nejde o taxativní soupis příznaků. Mezi možnosti přenosu patří kontakt a následný přenos kapénkami, vzduchem nebo pomocí kontaminovaných povrchů. Inkubační doba se odhaduje na 5-6 dnů, nejdéle až 14 dnů. Mezi mutace viru řadíme Alfa, Beta, Gama, Delta, Omikron a Centaurus. Národní zdravotnický informační portál. COVID-19: varianty koronaviru [online]. Nzip.cz, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.nzip.cz/clanek/1084-covid-19-nove-varianty-koronaviru>>.

MORAVEC, Václav, DUŠEK, Ladislav a kol. COVID-19 INFODEMIE. Praha: Academia, 2022. s. 111, Za období od 1.3.2020 do 31.7.2022 v ČR bylo potvrzeno celkem 3 985 165 nových případů nákazy SARS-CoV-2, centrální databáze eviduje 54 832 384 provedených testů na COVID-19, z toho 21 124 964 PCR a 33 707 420 antigenních testů, celkově bylo hospitalizováno 207 563 pacientů, z toho 37 169 vykazovalo velice těžký průběh nemoci na jednotkách intenzivní péče.

COVDATA. Coronavirus / CoVid-19 data [online]. Covdata.cz, 3. ledna 2024 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.covdata.cz/cesko.php>>., V ČR v období od 1.3.2020 do 4.1.2024 bylo 4 749 381 potvrzených případů nákazy. Na celém světě dokonce celkem 676 609 955 případů. 6 881 955, takové je číslo úmrtí na onemocnění v celém světě. V ČR bylo zaznamenáno 43 371 úmrtí. Bylo provedeno celkem 22 198 826 PCR testů a 34 954 729 antigenních testů. Počet vykázaných očkovaní dosáhl 18 969 340.

⁶⁷ European Medicines Agency. Léky na covid-19 [online]. Ema.europa.eu, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory/overview/public-health-threats/coronavirus-disease-covid-19/covid-19-medicines>>., Proti onemocnění je přijato několik očkovacích vakcín, které podle Evropské agentury pro léčivé přípravky, ve zkratce EMA, jsou schváleny shodným způsobem jako kterékoliv jiné vakcíny v minulosti. Mezi tyto vakcíny řadíme Bimervax, Comirnaty, Jcovden, Spikevax a další.

dalšího. Každý obyvatel České republiky pocítil změnu, ať už v uzavření škol, obchodů, restaurací, v zákazu konání kulturních, sportovních, náboženských a jiných akcí, omezení či dokonce znemožnění některých podnikatelských činností, v povinnosti nosit ochranu dýchacích cest atd. Dle mého názoru nejvýraznější opatření, které vláda přijala v důsledku pandemie, bylo omezení pohybu osob na území ČR, zákaz cestování ze země a zpět do země.

Nastalá situace měla za následek vyhlášení nouzového stavu. Poprvé k němu došlo 12. března 2020 v 14 hodin na dobu 30 dnů vydáním usnesení vlády o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky.⁶⁸ Po uplynutí účinnosti usnesení, vyšla v platnost a účinnost další, která pouze prodlužovala nouzový stav, nejdříve do 30. dubna a poté až do 17. května 2020.⁶⁹ Další usnesení přišlo až 10. září 2020, kdy byl nouzový stav vyhlášen od půlnoci 5. října na dobu 30 dnů.⁷⁰ I nyní vláda aplikovala metodu prodloužení nouzového stavu pomocí pěti vládních usnesení.⁷¹ Nouzový stav se v České republice udržel od 5. října 2020 až do 14. února 2021. Vláda již dále nevydala usnesení o prodloužení nouzového stavu, ale nové usnesení, kterým vyhlásila NS od půlnoci 15. února na 14 dní, poté navázala od půlnoci 27. února na dobu 30 dnů.⁷² Poslední prodloužení této etapy bylo do 11. dubna.⁷³ Zdálo se, že usneseních už bylo mnoho a NS byl příliš dlouhý, ale nebylo tomu tak, opravdu poslední usnesení vláda vydala 26. listopadu 2021 o půlnoci na dobu 30 dnů.⁷⁴ Nouzový stav se stal i předmětem řízení před Ústavním soudem.⁷⁵ Pro lepší představu a pochopení návaznosti vydaných usnesení, jsem vytvořila dvě časové osy. První osa prezentuje jednotlivá usnesení, jejich časové působení a číslo, pod kterým byly vydány. Na druhé ose jsem nouzové stavy sloučila do větších skupin a

⁶⁸ usnesení č. 69/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 14.00 hodin dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů

⁶⁹ usnesení č. 156/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2, usnesení č. 219/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

⁷⁰ usnesení č. 391/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 00:00 hodin dne 5. října 2020 na dobu 30 dnů

⁷¹ usnesení č. 439/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2, usnesení č. 471/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2, usnesení č. 521/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2, usnesení č. 593/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2, usnesení č. 21/2021 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

⁷² usnesení č. 59/2021 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 00:00 hodin dne 15. února 2021 na dobu 14 dnů, usnesení č. 96/2021 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 27. února 2021

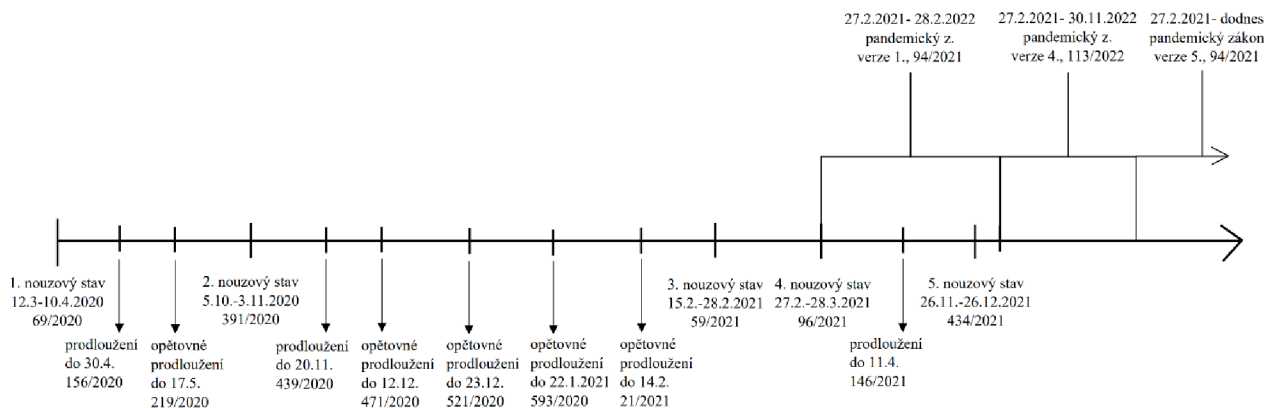
⁷³ usnesení č. 146/2021 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

⁷⁴ usnesení č. 434/2021 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 26. listopadu 2021

⁷⁵ náleží Ústavního soudu ze dne 9. února 2021 sp. zn. Pl. ÚS 106/20

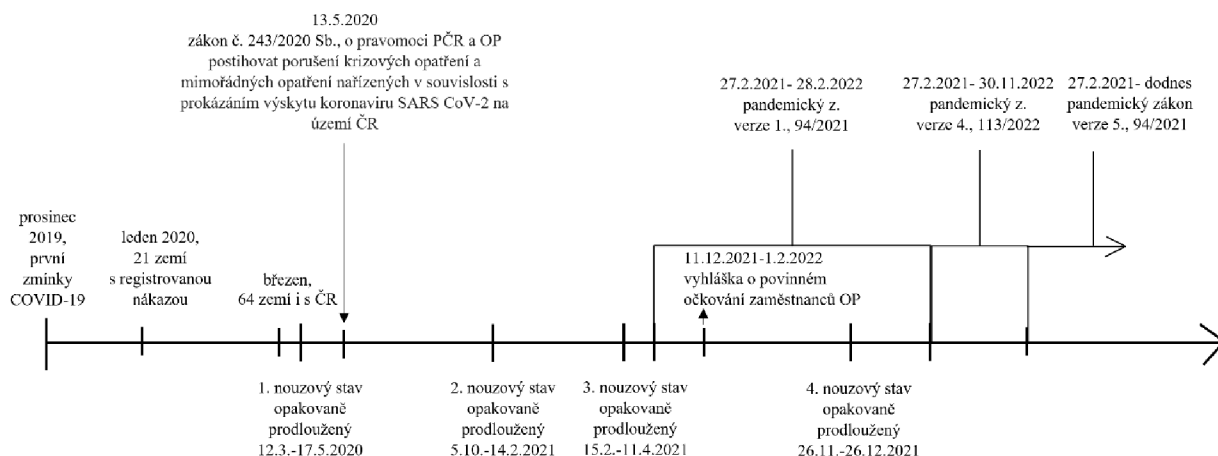
dala tak přednost i jiným údajům, mezi něž patří časový údaj o účinnosti pandemického zákona, který hrál v době pandemie svou opodstatněnou roli, také údaj, v jakém časovém rozmezí působila účinnost vyhlášky o povinném očkování strážníků obecní policie. Všem těmto předpisům se budu věnovat v práci dále.

2.1. Časová osa

1. časová osa

autor: Terezie Uhlířová

2. časová osa

autor: Terezie Uhlířová

2.2. Právní úprava obecní policie v době pandemie

Nouzový stav vyhláší vláda v případech, kdy hrozí nebezpečí ohrožení života, zdraví, bezpečnosti či vnitřního pořádku, přičemž stav lze vyhlásit na celé území státu.⁷⁶ Tyto krizové stavy jsou význačné přijímáním různých opatření. Obecně lze mimořádná opatření ukládat ve vztahu k třem zákonům. V první řadě může vláda přijímat krizová opatření na základě zmocnění v krizovém zákoně. V druhém případě jde o mimořádná opatření vydaná

⁷⁶ čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů

ministerstvem zdravotnictví v režimu zákona o ochraně veřejného zdraví. Třetí varianta byla původně dočasná, od 27. února 2021 po jeden rok, mimořádná opatření vydaná na základě pandemického zákona. Opatření podle zákona o ochraně veřejného zdraví a pandemického zákona lze nařídit celostátně nebo na území několika krajů ministerstvem zdravotnictví nebo na omezené území správního obvodu krajské hygienické stanice tímto orgánem.⁷⁷ Následkem porušení opatření uvedených ve výše zmíněných zákonech je spáchání přestupku. Avšak zákony mají pár odlišností. Pachatelem přestupku spáchaného dle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo pandemického zákona je fyzická osoba, právnická osoba i podnikající fyzická osoba, zatímco u přestupku dle krizového zákona se může dopustit pouze fyzická osoba. Další rozdíl mezi opatřeními je v příslušnosti orgánu, který vede přestupkové řízení. V případě krizového řízení jde o obecní úřad obce s rozšířenou působností a v případě dvou zbývajících jde o krajskou hygienickou stanici. Poslední z významných odlišností je výše pokuty, kdy podle krizového zákona je pokuta stanovena do výše maximálně dvacet tisíc korun, tři miliony v případě zákona o ochraně veřejného zdraví a jeden milion v případě pandemického zákona. Nouzový stav, pandemický stav nebo existující či hrozící epidemie jsou pojmy, které mohou hrát významnou roli i u ostatních přestupků spáchaných v tomto období. Správní orgán dle přestupkového zákona totiž při řešení skutkové podstaty, vině a uložení trestu může přihlídnout k polehčujícím nebo přitěžujícím okolnostem. Tyto pojmy podle právní úpravy znamenají pro správní orgán přitěžující okolnost, zvláště pak pokud byla existence takového stavu využita v pachatelův prospěch.⁷⁸ To vše se odráží ve výši pokuty.

S pandemií COVID-19 je spjato vydání velkého množství podzákoných právních předpisů. Týkaly se škol, restauračních zařízení, obchodů, cestování a dalších jiných oblastí. Já se ale v této práci budu věnovat pouze právním předpisům, které mají souvislost s činností obecní policie. Nejdříve se budu věnovat dvěma zákonům, mající vliv na činnost obecní policie a s tím související krizová opatření. A také vyhlášku o povinném očkování zaměstnanců obecní policie.

První ze dvou zákonů, který v době pandemie nabyl účinnosti byl zákon o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-

⁷⁷ § 80 odst. 1 písm. g) a § 82 odst. 2 písm. m) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, §2 odst. 1 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁸ ANTOŠ, Marek, WINTR, Jan. Ústavní právo a koronavirus. Praha: Leges, 2021. s. 10, 14

2 na území České republiky.⁷⁹ Tento zákon, jak už z názvu je patrné, ukládá jak státnímu orgánu, tak tomu samosprávnému možnost postihnout fyzickou osobu, právnickou osobu či podnikající fyzickou osobu za porušení opatření, které ve státě v případě pandemie panovaly, formou pokuty příkazem na místě. Zákon umožňuje policistovi i strážníkovi obecní policie projednat příkazem na místě pouze vybrané přestupky dle krizového zákona a zákona o ochraně veřejného zdraví.⁸⁰ V případě zákona o ochraně veřejného zdraví jde o přestupek, kterého se dopustí osoba tím, že nesplní povinnost uloženou mimořádným opatřením vydaným k ochraně zdraví osob při epidemii nebo jiné mimořádné události.⁸¹ Může jít například o jednání, jímž dojde k porušení zákazu přítomnosti veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb nebo omezení pohybu na veřejně dostupných místech a omezení kontaktů.⁸² Tento přestupek se zapisuje do evidence přestupků vedeném Rejstříkem trestů a lze za něj uložit pokutu do 3 000 000 Kč.⁸³ Opatření, vydaných ministerstvem zdravotnictví byla velká škála, od omezení pohybu a pobytu, provoz restauračních zařízení nebo škol, antigenní testování, nařízení izolace a karantény až po nošení ochranných prostředků dýchacích cest.⁸⁴ Příkladem mimořádného opatření na krajské úrovni je opatření o provozu středních a vysokých škol v okrese Děčín od KHS Ústeckého kraje.⁸⁵ Režim krizového zákona stanovuje přestupek, kterého se dopustí fyzická osoba tím, že v době krizového stavu poruší povinnost strpět omezení vyplývající z krizových opatření. Stejně jako v předchozím případě ustanovení dále odkazuje na konkrétní případy nesplnění povinnosti.⁸⁶ Fyzická osoba je povinna uposlechnout výzvy oprávněných orgánů krizového řízení, povinna hlásit se v obci, v jejímž správním obvodu bude pobývat, přechodnou změnu pobytu nebo strpět omezení vyplývající z krizových opatření stanovených

⁷⁹ zákon č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ANTOŠ, Marek, WINTR, Jan. Ústavní právo a koronavirus. Praha: Leges, 2021. s. 40, PRÁVNÍ PROSTOR. Zákon o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových a mimořádných opatření v souvislosti s koronavirem [online]. pravni prostor.cz, 18. května 2020 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.pravni prostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/zakon-o-pravomoci-policie-ceske-republiky-obecni-police-postihovat-poruseni-krizovych-mimoradnych-opatreni-v-souvislosti-s-koronavirem>>.

⁸⁰ zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁸¹ § 92n odst. 1 písm. b) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁸² důvodová zpráva k zákonu č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

⁸³ § 92n odst. 3 písm. a) a § 93 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁴ opatření č. MZDR 47828/2020-20/MIN/KAN, MZDR 40555/2020-5/MIN/KAN, MZDR 15757/2020-45/MIN/KAN, mimořádné opatření, Ministerstva zdravotnictví

⁸⁵ opatření č. KHSUL 38126/2021, mimořádné opatření, Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje

⁸⁶ § 34 odst. 1 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

v době krizového stavu.⁸⁷ Šlo například o jednání, kdy fyzická nebo právnická osoba poruší zákaz pohybu a pobytu na všech místech mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest jako je respirátor, rouška, šátek apod.⁸⁸ Za přestupek šlo uložit pokutu do 20 000 Kč. Vrcholným orgánem krizového řízení je vláda.⁸⁹ Vláda nejčastěji řešila žádosti o vyslovení souhlasu k vydání mimořádného opatření ministerstva zdravotnictví. Mimo to také vydávala vlastní usnesení vlády o přijetí krizového opatření. Bylo tomu tak například v oblasti zákazu cestování z ČR a do ČR, vstupu nebo pohybu osob na území ČR, povinných ochranných prostředků dýchacích cest, omezení volného pohybu osob a mnoho dalšího.⁹⁰ Většina těchto usnesení je v současné době zrušena Nejvyšším správním soudem nebo samotným ministerstvem zdravotnictví.⁹¹

Tvůrci zákona o pravomoci obecní policie postihovat porušení krizových a mimořádných opatření odůvodňují potřebnost této úpravy tím, že ani jeden z výše zmíněných zákonů neumožňuje, aby přestupky projednávala policie ČR nebo obecní policie. Doposud měli tuto kompetenci krajské hygienické stanice v případě zákona o ochraně veřejného zdraví a obecní úřady s rozšířenou působností v případě krizového zákona. Proto tedy s potřebou zvýšit dopady nařízení a účinnost opatření, čímž se mělo snížit riziko šíření nemoci COVID-19, vyšel tento zákon v účinnost.⁹² Nutnost přijetí zákona odrážela i skutečnost, že nabyl účinnosti dnem jeho vyhlášení. Tento zákon je platný a účinný dodnes.

Další právní předpis ovlivňující činnost obecní policie za období pandemie je zákon o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů neboli také tzv. pandemický zákon, upravující opatření pro zvládnutí epidemie a dopady opatření na území ČR.⁹³ Cílem zákona byla větší efektivita v boji s onemocněním oproti prostředkům daným zákonem o ochraně veřejného zdraví. To dokazuje

⁸⁷ § 31 odst. 3 písm. a), b), c) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁸⁸ důvodová zpráva k zákonu č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

⁸⁹ § 4-8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁹⁰ usnesení č. 76/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz cestování z ČR a do ČR), usnesení č. 85/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (pohyb osob na území ČR), usnesení č. 226/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (vstup na území České republiky, vycestování z České republiky), usnesení č. 106/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (povinné ochranné prostředky dýchacích cest, nařízení pro pendlery), usnesení č. 113/2021 Sb., o přijetí krizového opatření (omezení volného pohybu osob, zákaz opuštění okresu), Vlády České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁹¹ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. února 2022, sp. zn. 8 Ao 2/2022, opatření č. MZDR 20029/2021-3/MIN/KAN, mimořádné opatření, Ministerstva zdravotnictví, opatření č. MZDR 8939/2022-1/MIN/KAN, mimořádné opatření, Ministerstva zdravotnictví, KEISLER, Ivo a kol. Covid-19: Přijátá opatření a náhrada újmy. Wolters Kluwer, 2020, s. 48

⁹² důvodová zpráva k zákonu č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

⁹³ zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

i subsidiarita pandemického zákona a zákona o ochraně veřejného zdraví, pandemický zákon se tímto stal *lex specialis*.⁹⁴ Nabytím účinnosti zákona byl současně vyhlášen stav pandemické pohotovosti. V době stavu pandemické pohotovosti, po předchozím souhlasu vlády, ministerstvo zdravotnictví a hygienické stanice nabyly kompetence vydávat mimořádná opatření formou opatření obecné povahy podle tohoto zákona. Přičemž opatření stanovená v §2 spolu s opatřeními zákaz nebo omezení styku skupin fyzických osob podezřelých z nákazy s ostatními fyzickými osobami či zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku vydanými na základě zákona o ochraně veřejného zdraví mohly být nařízeny pouze v době stavu pandemické pohotovosti.⁹⁵ Příkladem takového opatření je mimořádné opatření ministerstva vnitra o plošné povinnosti zaměstnavatelů zprostředkovat testy na onemocnění a zároveň povinnost zaměstnanců testy podstoupit.⁹⁶ O pár měsíců později téhož roku ministerstvo mimořádné opatření zrušilo.⁹⁷ Mezi další zahrnujeme například preventivní testování zaměstnanců poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, podmínky konání hromadných akcí, testování zaměstnanců a dalších osob, omezení maloobchodního prodeje zboží, služeb a poskytování služeb.⁹⁸

Pandemický zákon zmocňuje policistu a strážníka obecní policie k možnosti vyřešit přestupky podle tohoto zákona formou příkazu na místě.⁹⁹ Přestupky, kterých se dopustí fyzické osoby, právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, pokud nedodrží mimořádné opatření, jehož účelem je likvidace epidemie COVID-19.¹⁰⁰ Takovým mimořádným opatřením se míní zákaz nebo omezení styku skupin fyzických osob podezřelých z nákazy s ostatními fyzickými osobami, omezení cestování, zákaz nebo omezení konání veřejných nebo soukromých akcí a další vyjmenované přímo v zákoně.¹⁰¹ Pandemický zákon stanovil i podmínky použití vyšší trestní sazby při posouzení trestného činu spáchaného v době stavu pandemické pohotovosti,

⁹⁴ §1 odst. 2 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁵ §69 odst. 1, písm. b), i) zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁶ opatření č. MZDR 47828/2020-16/MIN/KAN, mimořádné opatření – povinné testování zaměstnavatelé, Ministerstva zdravotnictví, PRÁVNÍ PROSTOR. K otázce testování zaměstnanců na onemocnění covid-19 [online]. [pravniprostor.cz](https://www.pravniprostor.cz), 25. února 2021 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/pracovni-pravo/k-otazce-testovani-zamestnancu-na-onemocneni-covid-19>>.

⁹⁷ opatření č. MZDR 20029/2021-3/MIN/KAN, zrušení mimořádného opatření, Ministerstva zdravotnictví

⁹⁸ opatření č. MZDR 1520/2022-2/MIN/KAN, MZDR 1518/2022-3/MIN/KAN, MZDR 1518/2022-3/MIN/KAN, MZDR 461/2022-1/MIN/KAN, MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, Ministerstva zdravotnictví

⁹⁹ § 12 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁰ § 2 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰¹ § 10 a § 11 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

upravil tak možnost využití vyšší trestní sazby v případě, kdy je trestným činem poškozen či ohrožen zájem společnosti na zvládnání epidemie COVID-19.¹⁰² Pandemický zákon od své prvotní podstaty byl od §1 do §8a zrušen, poté byl čtyřikrát změněn, do současnosti je však zachován, i přesto že čelil řízení před Ústavním soudem.¹⁰³

Pokud výše uvedené informace jednoduše shrneme, strážníci obecní policie nabyli v souvislosti s účinností zákona o pravomoci postihovat porušení opatření a pandemického zákona nové kompetence řešit vybrané přestupky příkazem na místě.

Dalším podzákoným právním předpisem, ovlivňujícím strážníky obecní policie byla vyhláška č. 466/2021 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zdravotnictví o očkování proti infekčním nemocem.¹⁰⁴ Sloveso „byla“ jsem použila záměrně, a to z důvodu, že v roce 2022 byla provedena opětovná změna vyhláškou č. 21/2022, kde se ustanovení vrátila do původního stavu a tím se COVID-19 vytratil z vyhlášky o očkování proti infekčním nemocem. Vyhláška totiž platila i před pandemií, ale sloužila pouze pro úpravu infekčních onemocnění dříve vyskytujících. V době pandemie tak nabyla i úpravu o onemocnění COVID-19. Ustanovení s názvem: Zvláštní očkování proti nemoci COVID-19, zněl: „očkování se provede také u fyzických osob, kteří jsou zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie“.¹⁰⁵ Vyhláška nepůsobila jen na zaměstnance obce zařazené do obecní policie, ale i na poskytovatele sociálních služeb, zdravotních služeb, zaměstnance krajských hygienických stanic, státních zaměstnanců, vojáků z povolání a dalších. Tím vznikla povinnost těchto osob nechat se očkovat proti viru od 11.12.2021, kdy nabyla účinnosti podpisem Mgr. Adama Vojtěcha, MHA, v. r., až do pozbytí účinnosti 1.2.2022. I přesto, že vyhláška byla účinná pouze část roku, zanechala ve struktuře obecní policie následky. Dovolím si říct, že způsobila velké zvraty ve všech zmíněných sociálních skupinách. Mnoho zaměstnanců odešlo z práce z důvodu nesouhlasu s povinností nechat se očkovat. Mnoho zaměstnanců nechtělo pracovat s neočkovanými, a naopak ti neočkovaní s očkovanými. Jistě se i spousta zaměstnanců podrobilo očkování. Souhlasím, s úmyslem onemocnění zabránit, minimalizovat, a nakonec i eliminovat. Otázkou však je, zda tento krok byl potřebnou součástí boje s pandemií. Ostatně

¹⁰² §14 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰³ náleží Ústavního soudu ze dne 7. prosince 2021, sp. zn. Pl. ÚS 20/21, náleží Ústavního soudu ze dne 13. září 2022, sp. zn. Pl. ÚS 7/22

¹⁰⁴ vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁵ § 10a vyhlášky č. 466/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstva zdravotnictví

účinnost vyhlášky poukazuje, že šlo spíše o nerozmyšlený krok, který ministerstvo zdravotnictví vzalo zpět. Vyhláškou se zabýval i Ústavní soud.¹⁰⁶

2.3. Stanoviska ministerstva vnitra k postupu strážníků obecní policie v době pandemie COVID-19

Ministerstvo vnitra vydalo celkem tři stanoviska k postupu strážníku obecní policie v době pandemie COVID-19. První stanovisko se vyjadřovalo k situaci před vydáním pandemického zákona a zákona, ukládajícího pravomoc strážníkům projednat porušení opatření příkazem na místě.¹⁰⁷ Tyto dva zákony zapříčinily velké změny v působnosti obecní policie. Druhé stanovisko již pracovalo v režimu zákona č. 243/2020 a třetí stanovisko v režimu pandemického zákona.

První, doplněné stanovisko odboru bezpečnostní politiky k oprávněním obecní policie ve vztahu k dodržování krizových opatření vyhlášených vládou v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS-CoV-2 na území České republiky.¹⁰⁸ Stanovisko bylo vydáno ministerstvem vnitra v době, kdy ještě nenabyl účinnost zákon, umožňující strážníkům projednat porušení opatření příkazem na místě.¹⁰⁹ Situace byla velice odlišná před a po zavedení zmíněného zákona. Vláda a ministerstvo zdravotnictví z důvodu šíření pandemie zavedli mnoho mimořádných opatření. Některá z nich byla zavedena podle zákona o ochraně veřejného zdraví, kdy v případě porušení stanovených povinností byla k vyřešení příslušná krajská hygienická stanice. Ostatní opatření byla uložena dle krizového zákona, kde byl příslušný obecní úřad obce s rozšířenou příslušností. V tuto chvíli strážníci obecní policie nebyli oprávněni porušení povinností, stanovených v těchto dvou zákonech, jakkoliv sankcionovat. Strážník tudíž postupoval dle zákona o obecní policii tak, že oznámil příslušnému orgánu podezření ze spáchání přestupku.¹¹⁰ Ze strany strážníků bylo umožněno pouze upozornit osobu

¹⁰⁶ usnesení Ústavního soudu ze dne 15. března 2022, sp. zn. Pl. ÚS 45/21

¹⁰⁷ zákon č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky, zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁸ MINISTERSTVO VNITRA, odbor bezpečnostní politiky. Doplněné stanovisko odboru bezpečnostní politiky k oprávněním obecní policie ve vztahu k dodržování krizových opatření vyhlášených vládou v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na území České republiky zákona [online]. mvcr.cz, 19. března 2020 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/doplnene-stanovisko-odboru-bezpecnostni-politiky-k-opravnenim-obecni-policie-ve-vztahu-k-dodrzovani-krizovych-opatreni-vyhlasenych-vladou.aspx>>.

¹⁰⁹ zákon č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁰ §10 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

na porušení povinností, poté v případě opakovaného neuposlechnutí byla možnost osobu postihnout za přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.¹¹¹

Druhé vydané stanovisko ministerstva vnitra je k postupu strážníků při projednání přestupků spáchaných porušením mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2.¹¹² Stanovisko pracuje už s účinným zákonem č. 243/2020, tudíž strážníkům poukazuje na režimy zákona o ochraně veřejného zdraví a krizového zákona.¹¹³ Týká se dříve zavedeného mimořádného opatření ministerstvem zdravotnictví uložené na základě zákona o ochraně veřejného zdraví.¹¹⁴ Stanovisko poukazuje primárně na režim zákona o ochraně veřejného zdraví a zároveň vylučuje použití pandemického zákona. V druhém, demonstrativním případě, vláda svým usnesením vydala krizové opatření.¹¹⁵ Porušení uložených zákazů a omezení v opatřeních, znamená porušení povinností dle krizového zákona, které vyvozuje přestupek spáchaný fyzickou osobou dle tohoto zákona.¹¹⁶

Třetí stanovisko vydalo ministerstvo vnitra k postupu strážníků při projednání přestupků podle pandemického zákona.¹¹⁷ Stanovisko interpretuje z pandemického zákona možnost strážníka obecní policie v době pandemie vyřešit přestupek příkazem na místě. Tímto přestupkem se myslí porušení mimořádného opatření, které uložilo ministerstvo zdravotnictví, krajská hygienická stanice nebo i hygienická stanice hlavního města Praha, a to z důvodu zamezení šíření onemocnění nebo proti nebezpečí jejího opětovného vzniku. Ministerstvo zdravotnictví vydávala mimořádná opatření ale i ve vztahu k zákonu č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kdy i porušení těchto uložených mimořádných opatření fyzickou či právnickou osobou má možnost

¹¹¹ §5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

¹¹² MINISTERSTVO VNITRA, odbor bezpečnostní politiky. Stanovisko k postupu strážníků MP / OP při projednávání přestupků spáchaných porušením mimořádných opatření MZCR k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 [online]. mvcr.cz, 6. prosince 2021 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-k-postupu-strazniku-mp-op-pri-projednavani-prestupku-spachanych-porusenim-mimoradnych-opatreni-mzcr-k-ochrane-obyvatelstva-a-prevenci-nebezpeci-vzniku-a-rozsireni-onemocneni-covid-19.aspx>>.

¹¹³ zákon č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁴ opatření č. MZDR 15757/2020-61/MIN/KAN, mimořádné opatření, Ministerstva zdravotnictví, ANTOŠ, Marek, WINTR, Jan. Ústavní právo a koronavirus. Praha: Leges, 2021. s. 37

¹¹⁵ usnesení č. 435/2021 Sb., o přijetí krizového opatření (omezení stravovacích služeb, vánočních trhů, konzumace alkoholu...), ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁶ zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁷ MINISTERSTVO VNITRA, odbor bezpečnostní politiky. Stanovisko k postupu strážníků obecních a městských policií při projednávání přestupků podle pandemického zákona [online]. mvcr.cz, 24. května 2021 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-k-postupu-strazniku-obecnich-a-mestskych-policii-pri-projednavani-prestupku-podle-pandemickeho-zakona.aspx>>.

strážník obecní policie vyřešit příkazem na místě. Stanovisko tak napomáhalo strážníkům lépe uchopit, jaká mimořádná opatření spadají do jejich oblasti, podle kterého zákona jsou uloženy a jak mají jednat při zjištění jejich porušení.

II. Praktická část

3. Dotazníkové šetření

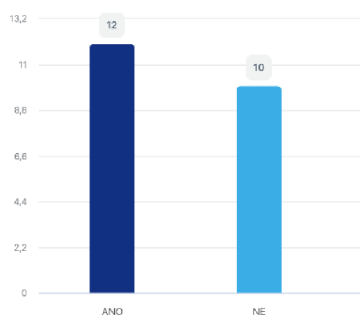
Ke své bakalářské práci jsem se rozhodla připojit dotazníkové šetření, které jsem provedla u Městské policie v Pardubicích a v Olomouci, ke zjištění objektivních a skutečných informací. Tyto dvě krajská města jsem si vybrala z důvodu bydliště a studia na vysoké škole. Dotazníkové šetření řadíme mezi základní sociologické techniky sběru informací.¹¹⁸ K získání dat jsem vytvořila dotazník v elektronické podobě formou otázek. Data jsem následně zpracovala a analyzovala. Cílem bylo si utvořit jasnější představu o tom, jaký zásah z pohledu strážníků představovala pandemie do jejich činnosti. Dotazník se skládá z 9 otázek s převážně možnou odpovědí ANO/NE.

Městská policie v Pardubicích i v Olomouci mi umožnila dotazník rozdat mezi strážníky k vyplnění. V Pardubicích tak učinilo 10 strážníků a v Olomouci 13 strážníků. Původně jsem doufala, že respondentů bude více, proto dotazníkové šetření slouží spíše jako nahlédnutí do praxe strážníků v těchto dvou městech.

Otázky i s odpověďmi jsou vyobrazeny níže formou grafů, které jsem sama vytvořila.

Otázky, odpovědi a vyhodnocení

1. Byla pro vás přijatá opatření přehledná?

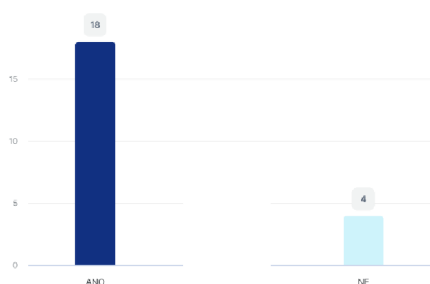

V otázce č.1 odpovědělo ANO 12 strážníků a NE 10 strážníků. Tudiž zde převažovala spíše kladná odpověď a to, že přijatá opatření byla přehledná pro strážníky obecních policií. V tomto případě by bylo možné diskutovat o nejednoznačné odpovědi, ale myslím si, že obecně obecní policie jako každý jiný veřejný orgán přijímá nová opatření, legislativní změny a jiná stanoviska

¹¹⁸ DVORÁK, Pavel. Sociologická encyklopedie [online]. Sociologický ústav AV ČR, 10. listopadu 2018 [cit. 29.prosince 2023]. Dostupné na <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9>.

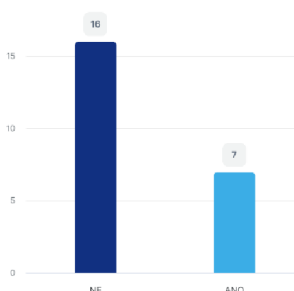
ve stejné či obdobné formě, tudíž by bylo spíše na škodu zvolit odlišnou formu od té již v praxi

2. Víte o situaci, že některá přijatá opatření byla zrušena Ústavním soudem pro rozpor s Ústavou?

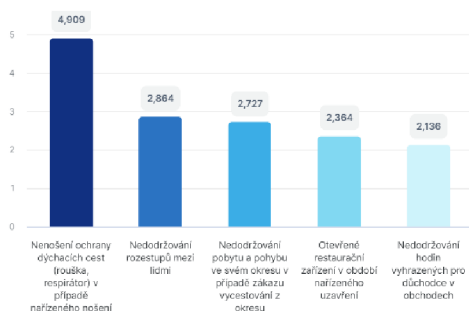
V otázce č. 2 odpovědělo ANO 18 strážníků a NE pouze 4 strážníci. U této odpovědi bylo spíše žádoucí ANO, z důvodu správné informovanosti. I “obyčejní občané“ by tuto informaci měli mít v podvědomí.

3. Bylo pro vás období pandemie zátěžovým obdobím z hlediska četnosti přestupků?

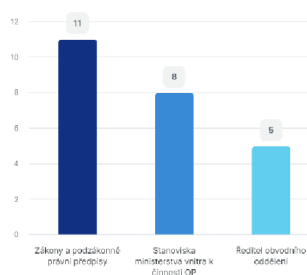
V otázce č.3 odpovědělo NE 16 strážníků a ANO 7 strážníků. V tomto případě mě odpovědi velice zaujaly. Nejdříve jsem se domnívala, že období bude spíše zátěžové pro činnost strážníků. Po důkladnějších podrobení informací pro sepsání práce jsem dospěla k opačnému závěru. Strážníci již dříve disponovali oprávněním vyřešit přestupky příkazem na místě, pouze jim přibylo pár dalších možností, kdy lze také tak učinit. Strážníci v rámci své pochůzkové činnosti aplikovali kontrolu mimořádných opatření přijatých v době pandemie. Činnost se jim tudíž nikterak zásadně nerozšířila či nestěžovala.

4. Jaký z přestupků jste nejčastěji řešili?

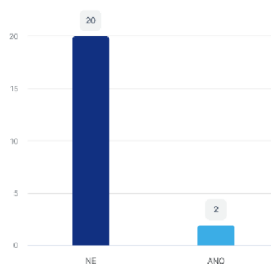
K otázce č. 4. Jako první přestupek s nejčastějším setkáním se v praxi bylo nenošení ochrany dýchacích cest (rouška, respirátor) v případě nařízeného nošení. Toto opatření až na dva strážníky označili všichni zbylí za nejčastější. Jako druhý nejčastější přestupek zvolilo jedenáct strážníků nedodržování rozestupů mezi lidmi. Třetím řešeným se stal přestupek nedodržování pobytu a pohybu ve svém okrese v případě zákazu vycestování z okresů. Jako méně časté bylo zvoleno porušení opatření uzavření restauračních zařízení. A jako poslední, nejméně řešený přestupek se stal nedodržování hodin vyhrazených pro důchodce v obchodech. U této otázky bylo první místo jednoznačně určeno, stejně jako třetí a čtvrté místo bylo více než jednoznačné. Naopak druhé a páté místo bylo zvoleno velice různorodě.

5. Jakým způsobem se k Vám dostali informace o nových oprávnění vzniklých z nařízených opatření? Z jakého zdroje jste čerpali?

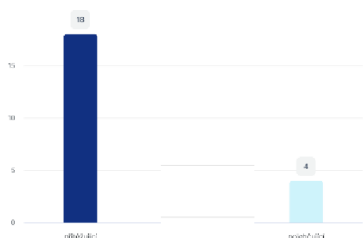
V 5. otázce strážníci volili, z jakého zdroje se k nim dostali informace o nových oprávnění vzniklých z nařízených opatření. Na prvním místě jsou zákony a podzákonné právní předpisy, které dostaly 11 hlasů, na druhém místě jsou stanoviska ministerstva vnitra k činnosti obecní policie, které zvolilo 8 strážníků. Poté 5 strážníků zvolilo ředitele obvodního oddělení. K opatřením vláda a ministerstva vydala několik nařízení a stanovisek. Byl přijat i pandemický zákon, zákon o pravomoci strážníků projednávat určité přestupky příkazem na místě. Seřazení zdrojů vnímám jako systematicky zvolené.

6. Byl u vás na obvodním oddělení nějaký externista z důvodu oprávnění vzniklých z nařízených opatření? (školení, přednáška, kurz)

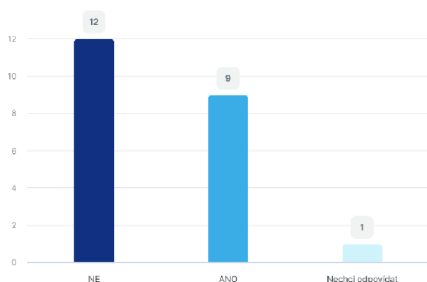
V 6. otázce zvolilo 20 strážníků negativní odpověď. 2 strážníci uvedli, že je někdo navštívil. Já se osobně domnívám, že dva zbylí strážníci otázku pochopili jiným způsobem, protože mi přijde nesmyslné, že by dva strážníci absolvovali nějaké školení a ostatní ne. Dotazník byl zcela anonymní, tudíž jsem neměla možnost se podrobněji zajímat. Případný kurz ke zvládnutí pandemie na území ČR, která zde v takové míře jako byla pandemie SARS-CoV-2 dříve nebyla, vnímám jako vhodný nadstandartní krok od ministerstva k lepší organizaci a pochopení. Naopak ale vnímám snahy a kroky ministerstva k nově přijatým opatřením a zákonům vydat stanoviska, postupy činnosti a jiné účelové dokumenty. Tudíž zde nevidím ze strany ministerstva či jiného nadřazeného orgánu pochybení.

7. Při řešení přestupku v přestupkovém řízení se při stanovení viny a výše trestu přihlíží k přitěžujícím nebo polehčujícím okolnostem. Bral/a byste období pandemie jako polehčující nebo přitěžující okolnost pro spáchání přestupku?

7. otázka směřovala k vyslovení názoru, zda pro strážníka je spáchání přestupku v době pandemie a nouzového stavu spíše přitěžující nebo polehčující okolnost. Tuto otázku jsem se snažila vnímat z více pohledů. Nouzový stav určitě není lehká situace, na občany je vyvíjen psychický nátlak. Naopak i vnímám možnost existence určitých osob, které období vnímají jako možnost zneužití stavu ke svému prospěchu. Tedy ani já sama nejsem rozhodnuta, zda je pro mě toto období okolností polehčující nebo přitěžující. 18 strážníků rozhodlo o tom, že pandemie a nouzový stav je situací přitěžující a 4 strážníci ji označili za polehčující.

8. Byla podle Vás vyhláška, která udělala povinnost strážníkům nechat se očkovat na SARS-CoV-2 nutná/potřebná?

Otázka č. 8 poukázala na přijatou vyhlášku ministerstva zdravotnictví č. 466/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších

předpisů¹¹⁹. Vyhláška sice byla účinná od 11.12.2021 a poté ji další vyhláška č. 21/2022¹²⁰ zrušila účinností od 1.2.2022, ale jistě stihla v praxi spoustu lidí ovlivnit. Cílem státu bylo co největší proočkovanost, chápu tedy důvod přijetí vyhlášky. Otázkou je, zda byli strážníci jako zaměstnanci obce zařazenými mezi obecní policii nutnou součástí §10a. 12 strážníků odpovědělo negativně, tedy podle jejich názoru vyhláška potřebná nebyla. 9 strážníků vyhlášku považovalo za potřebnou nebo vhodnou.

Poslední otázka č. 9 měla formu subjektivní vypisovací odpovědi. Otázka zněla: „Jaké opatření podle strážníků nejvíce zasahovalo do práv a svobod osob?“. Mezi odpovědi patřilo: šestkrát zákaz pohybu osob mimo okres/kraj, potažmo zákaz vycházení ve večerních hodinách; třikrát volný pohyb osob; žádné opatření; všechna opatření; žádné nebylo tak zasahující do práv a svobod, aby se nedalo strpět; žádné, lidé měli poslouchat, co se jim v mimořádné situaci řeklo; zákaz vycházení v nočních hodinách, nenavštěvovat se navzájem, nepřejíždět okresy bez důvodu, neshlukovat se na veřejnosti, konec společenského a kulturního života; v případě pandemie vždy opatření zasahují do práv a svobod osob, v tomto režimu jsme povinni všichni toto strpět; rouška; uzavření či silné omezení funkčnosti určitých provozoven; povinnost nechat se očkovat, zavřít své vlastní provozovny proti své vůli; otevírací doba v obchodech; omezování volného pohybu lidí v určitých místech; dobrovolně povinné očkování nebo také odpověď „netuším“. Některé odpovědi se opakovali, některé byly podobné ve své podstatě a některé vyřknuté pouze jednou. Souhlasím s názorem, že každé opatření má vliv na práva a svobody osob. V době nouzového stavu a snahy odvrátit pandemii je žádoucí zavést opatření k minimalizaci nákazy.

Z kompletní analýzy dotazníku nelze dělat žádný souhrnný závěr, otázky byly velice různorodé a spíše napomáhaly lépe dokreslit problematiku. Dotazník mi byl velice nápomocným, obohatily mě názory strážníků, lépe jsem pochopila vnímání období z jejich pohledu. K samotným otázkám a odpovědím jsem se vyjádřila konkrétně u každé z nich.

¹¹⁹ vyhláška č. 466/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁰ vyhláška č. 21/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů

Závěr

Obecní policie je orgán obce zřízený v rámci samostatné působnosti. Zajišťuje plnění úkolů na úseku místních záležitostí. S úkoly souvisí i povinnosti a oprávnění strážníků, které uplatňují při své činnosti. Stejně tak, jak se vyvíjí či mění společnost nebo doba, ve které žije, se může měnit i zákonná úprava, týkající se obecní policie. S příchodem viru SARS-CoV-2 na území České republiky strážníkům přibylo nových oprávnění pro zajištění plnění povinností daných krizovými opatřeními.

Strážníci především v rámci zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku zajišťovali kontrolu a dohled nad plněním opatření vzniklých v pandemii. Stejně tak fungovali jako nástroj, opravňující porušení opatření postihovat ihned na místě formou příkazu. Jejich působení fungovalo preventivně, v případě přítomnosti strážníků na místech veřejně přístupných, tak i represivně při jejich aktivní činnosti.

Obohatil mě i názor Krajské hygienické stanice (dále jen „KHS“) Královehradeckého kraje. Požádala jsem formou emailu o vyslovení názoru, zda přechod oprávnění z KHS na strážníky obecní policie byl efektivní z hlediska kontroly plnění povinností uložených krizovými opatřeními. Tisková mluvčí KHS podotkla, že hygienická stanice nepracuje v režimu 24 hodin denně a 7 dní v týdnu, s tím, že se zaměstnanci prioritně věnovali trasování pozitivních osob a jejich rizikových kontaktů. Tudíž nebylo v kapacitách stanice provádět kontroly dodržování mimořádných opatření ze strany veřejnosti. I v tomto ohledu vnímám činnost obecní policie v době pandemie jako vhodně zvolenou formu a velice efektivní.

Jak jsem již uvedla v úvodu, moje práce se zaměřovala na oprávnění a povinnosti obecní policie v době pandemie COVID-19. Cílem práce bylo charakterizovat obecní policii a právní úpravu COVIDu-19 ve vztahu k obecní policii. Práce se zabývala problematikou významnosti obecní policie v době pandemie. Domnívám se, že cíl bakalářské práce jsem ve třech kapitolách naplnila. V první kapitole jsem charakterizovala obecní policii, představila úkoly strážníků, které tvoří jejich činnost. Dále oprávnění a povinnosti, vztahující se k úkolům. Učinila jsem tak proto, aby vynikl rozdíl mezi základní právní úpravou obecní policie podle ZOP a úpravou v době pandemie. Především v druhé kapitole jsem dokládala synergii pojmů obecní policie a pandemie COVID-19. Pro přehlednost jsem pandemii stručně charakterizovala, dále jsem uvedla nouzové stavy ve své chronologické posloupnosti. Představila jsem dva podstatné zákony přijaté v době pandemie a dále stanoviska ministerstva vnitra vydaná ve vztahu k obecní policii. V praktické části práce jsem vytvořila dotazník, který interpretuje pohled strážníků obecní policie na pandemii a její zásah do činnosti strážníků.

V úvodu práce jsem si stanovila hypotézu, kterou po dokončení práce potvrzují. V jednotlivých kapitolách jsem uvedla poznatky k této problematice. Představila jsem změnu v právní úpravě, týkající se rozšíření oprávnění strážníků, vliv na kontrolu vzniklých krizových opatření, možnost řešit porušení opatření formou příkazu na místě. Právní úprava oprávnění a povinností strážníků obecní policie je z mého pohledu dostatečná. Základní právní úpravu nalezneme v zákoně o obecní policii a dílčí ve zvláštních zákonech. Pandemie přinesla strážníkům nová oprávnění z hlediska řešení přestupků. Obecní policie tak měla velký vliv na zvládnutí pandemie a kontrolu dodržování krizových opatření. Úloha obecní policie v době pandemie byla podstatná. Vzhledem k malému rozsahu bakalářské práce a poměrně širokému tématu jsem nemohla rozebrat zcela vše.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

VETEŠNÍK, Pavel a kol. Obecní policie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 330 s.

VETEŠNÍK, Pavel. In C. H. Beck, Zákon o obecní policii: komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 542 s.

SKULOVÁ, Soňa a kol. Správní právo, zvláštní část. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 399 s.

ŠEBESTA, Patrik. Zákon o obecní policii: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 296 s.

MORAVEC, Václav, DUŠEK, Ladislav a kol. COVID-19 INFODEMIE. Praha: Academia, 2022. 440 s.

HORÁK, Ondřej. Odpovědnost za újmu osobě poskytující pomoc veřejné moci (s důrazem na ozbrojené síly). Časopis pro právní vědu a praxi, roč. 2020, č. 2. 19 s.

KEISLER, Ivo a kol. Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy. Wolters Kluwer, 2020. 320 s.

ANTOŠ, Marek, WINTR, Jan. Ústavní právo a koronavirus. Praha: Leges, 2021. 154 s.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 466/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstva zdravotnictví.

Vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka

Vyhláška č. 418/2008 Sb., která provádí zákon o obecní policii.

Opatření č. MZDR 47828/2020-16/MIN/KAN, mimořádné opatření – povinné testování zaměstnavatelé, MZDR 40555/2020-5/MIN/KAN, MZDR 15757/2020-45/MIN/KAN, mimořádné opatření, Ministerstva zdravotnictví.

Opatření č. KHSUL 38126/2021, mimořádné opatření, Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje.

Mimořádné opatření č. MZDR 20029/2021-3/MIN/KAN, zrušení mimořádného opatření, Ministerstva zdravotnictví.

Mimořádné opatření č. MZDR 8939/2022-1/MIN/KAN, zrušení mimořádného opatření, Ministerstva zdravotnictví.

Mimořádné opatření č. MZDR 15757/2020-61/MIN/KAN, MZDR 1520/2022-2/MIN/KAN, MZDR 1518/2022-3/MIN/KAN, MZDR 1518/2022-3/MIN/KAN, MZDR 461/2022-1/MIN/KAN, MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, Ministerstva zdravotnictví.

Usnesení č. 435/2021 Sb., o přijetí krizového opatření (omezení stravovacích služeb, vánočních trhů, konzumace alkoholu...), ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení č. 69/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 14.00 hodin dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů.

Usnesení č. 156/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 219/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 391/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 00:00 hodin dne 5. října 2020 na dobu 30 dnů.

Usnesení č. 439/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 471/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 521/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 593/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 21/2021 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 59/2021 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 00:00 hodin dne 15. února 2021 na dobu 14 dnů.

Usnesení č. 96/2021 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 27. února 2021.

Usnesení č. 146/2021 Sb., o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.

Usnesení č. 434/2021 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 26. listopadu 2021.

Usnesení č. 76/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz cestování z ČR a do ČR), Vlády České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení č. 85/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (pohyb osob na území ČR), Vlády České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení č. 226/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (vstup na území České republiky, vycestování z České republiky), Vlády České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení č. 106/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (povinné ochranné prostředky dýchacích cest, nařízení pro pendlery), Vlády České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení č. 113/2021 Sb., o přijetí krizového opatření (omezení volného pohybu osob, zákaz opuštění okresu), Vlády České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

Český statistický úřad. Území [online]. Pdf, [cit. 2023-12-31]. Dostupné na <https://www.czso.cz/documents/10180/23193150/01_uzemi.pdf/626d3af7-816f-4211-ad56-27d411b20440?version=1.0>.

Ministerstvo vnitra. Abecední přehled obcí, městysů a měst, které zřídily obecní (městskou) policii [online]. Pdf, 31. prosince 2023 [cit. 16. ledna 2024]. Dostupné na <file:///C:/Users/uhlir/Downloads/Abecedni_prehled_obci_mestysu_a_mest_ktere_zridily_O_P_k_31-12-2023_-_20231221.pdf>.

MINISTERSTVO VNITRA. Stanovisko ministerstva vnitra k oprávnění strážníka předvést osobu [online]. mvcr.cz [cit. 7. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/npo/soubor/stanovisko-k-opravneni-straznika-predvest-osobu.aspx>>.

MINISTERSTVO VNITRA. Stanovisko ministerstva vnitra k oprávnění strážníka odejmout věc [online]. mvcr.cz [cit. 7. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/soubor/stanovisko-k-opravneni-straznika-odejmout-vec.aspx>>.

MINISTERSTVO VNITRA, odbor bezpečnostní politiky. Doplněné stanovisko odboru bezpečnostní politiky k oprávněním obecní policie ve vztahu k dodržování krizových opatření vyhlášených vládou v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na území České republiky zákona [online]. mvcr.cz, 19. března 2020 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/doplnene-stanovisko-odboru-bezpecnostni-politiky-k-opravnenim-obecni-policie-ve-vztahu-k-dodrzovani-krizovych-opatreni-vyhlasenych-vladou.aspx>>.

MINISTERSTVO VNITRA, odbor bezpečnostní politiky. Stanovisko k postupu strážníků obecních a městských policií při projednávání přestupků podle pandemického zákona [online]. mvcr.cz, 24. května 2021 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-k-postupu-strazniku-obecnich-a-mestskych-policii-pri-projednavani-prestupku-podle-pandemickeho-zakona.aspx>>.

MINISTERSTVO VNITRA, odbor bezpečnostní politiky. Stanovisko k postupu strážníků MP / OP při projednávání přestupků spáchaných porušením mimořádných opatření MZCR k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 [online]. mvcr.cz, 6. prosince 2021 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-k-postupu-strazniku-mp-op-pri-projednavani-prestupku-spachanych-porusenim-mimoradnych-opatreni-mzcr-k-ochrane-obyvatelstva-a-prevenci-nebezpeci-vzniku-a-rozsireni-onemocneni-covid-19.aspx>>.

Evropská rada a Rada EU. Časová osa – opatření Rady týkající se onemocnění COVID-19 [online]. Consilium.europa.eu, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/coronavirus/timeline/>>.

WHO. Onemocnění novým koronavirem SARS-CoV-2 (dříve 2019-nCoV), pojmenováno jako "COVID-19" (coronavirus disease 2019) [online]. Who.int, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <[https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-corona-virus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-\(covid-19\)-and-the-virus-that-causes-it](https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-corona-virus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-(covid-19)-and-the-virus-that-causes-it)>.

MINISTERSTVO VNITRA. Stanovisko ministerstva vnitra k oprávnění strážníka předvést osobu [online]. mvcr.cz [cit. 7. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/npo/soubor/stanovisko-k-opravneni-straznika-predvest-osobu.aspx>>.

MINISTERSTVO VNITRA. Stanovisko ministerstva vnitra k oprávnění strážníka odejmout věc [online]. mvcr.cz [cit. 7. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/soubor/stanovisko-k-opravneni-straznika-odejmout-vec.aspx>>.

Státní zdravotní ústav. Aktualizované základní informace o onemocnění novým koronavirem – COVID-19 (coronavirus disease 2019) [online]. Archiv.szu.cz, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <https://archiv.szu.cz/uploads/Epidemiologie/Coronavirus/Zakladni_info/2020_08_07_Covid_19_zakladni_informace.pdf>.

Národní zdravotnický informační portál. COVID-19: varianty koronaviru [online]. Nzip.cz, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.nzip.cz/clanek/1084-covid-19-nove-varianty-koronaviru>>.

European Medicines Agency. Léky na covid-19 [online]. Ema.europa.eu, [cit. 8. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory/overview/public-health-threats/coronavirus-disease-covid-19/covid-19-medicines>>.

COVDATA. Coronavirus / CoVid-19 data [online]. covdata.cz, 3.1.2024 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.covdata.cz/cesko.php>>.

DVOŘÁK, Pavel. Sociologická encyklopedie [online]. Sociologický ústav AV ČR, 10. listopadu 2018 [cit. 29. prosince 2023]. Dostupné na <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADko v%C3%A9>.

PRÁVNÍ PROSTOR. K otázce testování zaměstnanců na onemocnění covid-19 [online]. pravni prostor.cz, 25. února 2021 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.pравниprostor.cz/clanky/pracovni-pravo/k-otazce-testovani-zamestnancu-na-onemocneni-covid-19>>.

PRÁVNÍ PROSTOR. Zákon o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových a mimořádných opatření v souvislosti s koronavirem [online]. pravni prostor.cz, 18. května 2020 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.pравниprostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/zakon-o-pravomoci-policie-ceske-republiky-obecni-policie-postihovat-poruseni-krizovych-mimoradnych-opatreni-v-souvislosti-s-koronavirem>>.

PRÁVNÍ PROSTOR. Předvedení pro neuposlechnutí výzvy [online]. pravni prostor.cz, 25. března 2018 [cit. 4. ledna 2024]. Dostupné na <<https://www.pравниprostor.cz/judikatura/trestni-pravo/predvedeni-pro-neuposlechnuti-vyzvy>>.

Judikatura

Usnesení Ústavního soudu ze dne 15. března 2022, sp. zn. Pl. ÚS 45/21.

Nález Ústavního soudu ze dne 7. prosince 2021, sp. zn. Pl. ÚS 20/21.

Nález Ústavního soudu ze dne 9. února 2021, sp. zn. Pl. ÚS 106/20.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. února 2022, sp. zn. 8 Ao 2/2022.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. říjen 2017, sp. zn. 1 As 196/2017.

Nález Ústavního soudu ze dne 13. září 2022, sp. zn. Pl. ÚS 7/22.

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 12. června 2017, sp. zn. 48 A 68/2016-84.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. ledna 2021, sp. zn. 18 A 12/2020-44.

Rozsudek Krajského soudu v Praze, ze dne 11. října 2018, sp. zn. 45 A 15/2016-88.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. června 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97.

Ostatní zdroje

Důvodová zpráva k zákonu č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Důvodová zpráva k zákonu č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Stanovisko č. 3/2006: Dálkový (elektronický) přístup obecní policie k osobním údajům z informačního systému evidence obyvatel, registru silničních vozidel a registru řidičů. Věstník Úřadu pro ochranu osobních údajů, roč. 28.06.2006, č. 41.

Abstrakt

Bakalářská práce na téma „Oprávnění obecní policie v době pandemie COVID-19“ se zabývala, jak už z názvu vyplývá, činností strážníků obecní policie v době pandemie. Taktéž vydaným zákonům, usnesením vlády, mimořádným opatřením, nově přijatých oprávnění strážníků a jejich vliv na potlačení pandemie. K práci bylo vytvořeno i malé dotazníkové šetření. Nechybělo ani nastínění obecných základů postavení obecní policie v českém právním řádě a stejně tak identifikace institutu pandemie. Cílem práce se věnovala úloze obecní policie v době pandemie COVID-19.

Abstract

The bachelor's thesis on the topic "Authorities of the municipal police during the COVID-19 pandemic" dealt, as the title suggests, with the activities of municipal police officers during the pandemic. Also the issued laws, government resolutions, extraordinary measures, newly adopted authorizations of police officers and their influence on the suppression of the pandemic. A small questionnaire survey was also created for the work. There was also an outline of the general foundations of the position of the municipal police in the Czech legal order, as well as the identification of the institute of the pandemic. The entire work was devoted to the role of the municipal police during the COVID-19 pandemic.

Klíčová slova

Policie České republiky

Obecní policie

Správní orgán

Policista

Strážník

COVID-19

Pandemie

Příkaz na místě

Přestupek

Key words

Police of the Czech republic

Municipal police

Administration authority

Policeman

Officer

COVID-19

Pandemic

Command on the place

Misdemeanour